

Kaupunginvaltuusto	§ 30	04.03.2019
Kaupunginhallitus	§ 91	11.03.2019
Kaupunginhallitus	§ 54	17.02.2020
Kaupunginvaltuusto	§ 17	09.03.2020

Valtuustoaloite Ylöjärven kaupungin lihan ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamisesta v. 2025 mennessä

117/11.00/2019

KAUPVALT 04.03.2019 § 30

"Me allekirjoittaneet esitämme, että osana hiilineutraaliustavoittelua ja kaupungin kokonaisvaltaisia ilmastotoimia, Ylöjärven kaupunki ottaa tavoitteekseen liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamisen vuoteen 2025 mennessä. Esitämme, että valtuustolle tuotetaan myös konkreettinen suunnitelma, miten tämä toteutetaan.

Suomalaiset syövät keskimäärin 81 kg lihaa, 155 kg nestemäisiä maitovalmisteita ja 25 kg juustoa vuodessa.

Arviolta noin 8000 koululaista, päiväkotilaista ja palveluyksiköissä ruokailevaa syövät keskimäärin noin kolmanneksen päivänsä ravinnosta kaupungin yksiköissä. Päästöt liha- ja maitotuotteista ovat keskimäärin lihalle 10 kg per kilo hiilidioksidiekvivalenttia, maitotuotteille 1 kg ja juustolle 13 kg.

Ruuan tuotanto on kolmen suurimman päästölähteen joukossa ja siten erittäin vaikuttava keino ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja kaupungin tulee huomioida jokainen mahdollisuus päästövähennysten saavuttamiseen.

Kasvipohjaisen ruokavalion terveys- ja etenkin ympäristö- ja ilmastovaikutukset on tunnustettu. Lihan kulutusta on mahdollista pienentää ravinnon monipuolisuutta tai ihmisten hyvinvointia kaventamatta. Mikäli lihankulutus puolitettaisiin, olisi se samalla tasolla kuin 1970-luvulla kuitenkin huomioiden, että erilaisia kasvisproteiinivaihtoehtoja sekä tietoa ja tutkimusta on saatavilla runsaammin.

Jokaisen kunnan ja maakunnan pitää kantaa kollektiivinen vastuu maamme ilmastotavoitteiden saavuttamisesta. Ilmastonmuutosta hidastetaan kunnissa, kuntien omilla ratkaisuilla. Julkishalinnon pitää johtaa muutosta esimerkkiä näyttäen.

Vihreä valtuustoryhmä"

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen

kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KAUPHALL 11.03.2019 § 91

Kaupunginjohtaja ehdottaa:

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen tekniikka- ja ympäristöosastolle (ruokapalvelut) ja Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:lle lausuntoa varten.

Päätös

Hyväksyttiin.

KAUPHALL 17.02.2020 § 54

Ruokapalvelupäällikkö Sirpa Heikkilä

Ylöjärven kaupungin ruokapalveluissa noudatamme Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuosituksia joukkoruokailuun ja kouluruokailusuositusta –Syödään ja opitaan yhdessä- sekä varhaiskasvatuksen ruokailusuositusta – Terveyttä ja iloa ruoasta.

Olemme lisänneet v. 2019 alusta ruokalistalle joka viikko kasvisruoan, lisäksi lämpimien kasvien käyttöä on lisätty. Varhaiskasvatuksen kanssa on yhteistyötä lisätty keittiötasolla ja näin olemme saaneet lisäinformaatiota kasvien käytön merkityksestä. Lapset tottuvat jo pienenä syömään kasviksia joka aterialla. Esimerkiksi voileivän päälle laitetaan vihannesta ja aina ei tarvitse olla juustoa tai leikkelettä.

Kasvisruokien osalta riittävän proteiinin saanti on ongelma, lapset eivät ole etenkin kouluruokailussa tottuneet kasvisproteiinin makuun ja sana kasvis ruokalistassa aiheuttaa kielteisiä tunteita.

Hyviä kasviproteiinin lähteitä ovat soijapapu, härkäpapu ja muut pavut, linssit ja herneet, pähkinät, siemenet (erityisesti öljyhampun siemenet), täysjyväviljat ja vehnänalkiot, makealupiini sekä seitan (vehnägluteeni).

Maitotuotteiden osalta siirtyminen kasvipohjaisiin maitotuotteisiin lisää kustannuksia n. 50%. Osittainenkin siirtyminen esim. ruoanvalmistuksessa tuo lisää kustannuksia. Kaupungin linja maitotaloustuotteissa on ollut rasvattomuus esim. maidossa sekä juustoissa vähärasvaisuus. Kalsiumin saanti on näin turvattu.

Uudessa opetussuunnitelmassa kouluruokailu nähdään osana kouluissa annettavaa ruokakasvatusta. Kouluruokailun aikana ei tulla vain ravitukseksi, vaan tavoitteena on opettaa hyviä ruokailutapoja ja säännöllinen ruokailurytmi. Uusi opetussuunnitelma korostaa myös koulun kasvatuksellista tehtävää kestävien elämäntapojen

oppimisessa. Ylöjärvellä kouluilla on ruokalatoimikunnat, joiden jäseninä on koulun oppilaita, keittiöhenkilökuntaa sekä opettajia. Ruokalatoimikunnat voivat esittää kouluruokailuun ideoita ja tätä kautta vaikuttaa kouluruokailuun.

Vuonna 2021 voitaisiin alustavasti kokeilla seuraavia toimenpiteitä, joilla ei arvioida olevan merkittäviä talousvaikutuksia:

1. Lisätään yksi kasvis-/tai kalaruoka viikoittain ruokalistalle.
2. Tarjotaan viikoittain lämpimiä kasviksia.
3. Suositetaan kasvipohjaisia välipalatuotteita.
4. Kehitetään ruokaohjeita kasvipohjaisten proteiini tuotteiden käyttämiseksi pääraaka-aineena.

Liite KuHa Oy:n lausunto

Kaupunginjohtaja ehdottaa:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy ruokapalvelupäällikön ja KuHa Oy:n lausunnot vastauksena aloitteeseen.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Halttula esitti, että aloite palautetaan takaisin valmisteluun. Jäsen Sorsa kannatti Halttulan ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta takaisin valmisteluun, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun, äänestävät ei. Mikäli ei voittaa, asia palautetaan takaisin valmisteluun.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 jaa -ääntä (Heiska, Lammi, Luojus, Mäki-Ventelä, Ojares, Sarvijärvi) ja 5 ei-ääntä (Halttula, Kesseli, Mankkinen, Peltola, Sorsa), joten puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

KAUPVALT 09.03.2020 § 17

Liite KuHa Oy:n lausunto

Kaupunginhallitus ehdottaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyy ruokapalvelupäällikön ja KuHa Oy:n lausunnot vastauksena aloitteeseen.

Päätös

Keskustelun kuluessa Jenni Kiiskinen ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun perusteena ympäristövaikutusten arvion puuttuminen.

Timo Halttula kannatti Kiiskisen ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen äänestyskoneella siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyskoneäänestyksessä annettiin 38 jaa-ääntä (Alanen, Antila, Haataja, Hakanen, Heiska, Hietaniemi, Itäpää, Järvinen, Kaasalainen, Kanto, Kolehmainen, Konttinen, Koskinen, Kotiranta, Lamminen, Landgren-Mäkkylä, Luojus, Mankkinen, Moisio, Mustakallio-Sorvari, Mäki-Ventelä, Mäkinen, Nevala, Ojares, Pajunen, Pelkonen, Peltola, Ruuska, Saaristo, Salakari, Sarvijärvi, Savio, Sippola, Sorvanto, Tienari, Tiura, Törmä, Vilén) ja 12 ei-ääntä (Halttula, Immonen, Itvola, Jukantupa, Kesseli, Kiiskinen, Kiviniemi-Mäkinen, Leppänen, Salojärvi, Sorsa, Toivonen, Turunen) yhden (Koivisto) ollessa poissa, joten puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen kaupunginvaltuuston päätökseksi.
